

FORBRUKERRÅDET

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler:
Helene Falch

Vår dato:
12.01.2007

Vår referanse:
2006/7355

Deres dato:
15.11.2006

Deres referanse:
200607215

Høring – forslag til endringer i lov om fagskoleutdanning

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev vedrørende ovennevnte, og vil med dette komme med Forbrukerrådets uttalelse.

Innledning og generell kommentar

Forbrukerrådet fokuserer i sin strategiplan på nye markeder, og vi er særlig opptatt av markeder der det er stor maktulikheter mellom forbruker og tilbyder av tjenesten. Privatskolemarkedet er et område det kan oppstå ubalanse mellom partene, og der denne ubalansen kan gi store negative utslag både økonomisk og på annen måte for enkeltpersoner. Forbrukerrådet Finnmark, Troms har fagansvar for vårt arbeid med privatskolemarkedet.

Forbrukerrådet har hatt en jevn strøm av henvendelser fra elever innenfor privatskolemarkedet de senere år og spørsmålene er i hovedsak knyttet til hvilke rettigheter de har som elev og hvordan gå fram for å klage. Spørsmålene dreier seg i hovedsak om kvaliteten på undervisningen, avbruddsvilkår, spørsmål om pris, prisendringer og andre administrative forhold. Det er primært elever som er på videregående nivå og høyere som tar kontakt med Forbrukerrådet.

Vi har hittil fokusert på hjelp til selvhjelp for studenten, og har i samarbeid med Forbrukerombudet utarbeidet en tipsliste for den utdanningssøkende. Her er vårt hovedbudskap "Vær kritisk når du velger utdanning". Listen finnes på Forbrukerrådets nettside : [Tipsliste](#)
Forbrukerrådet vil i februar/mars 2007 lansere en klageveileder på vår nettside. Her kan eleven eller studenten finne forhåndsskrevne brev som kan brukes ved en eventuell klage til skolen.

Forbrukerrådet registrerer også at det er svært få muligheter for den enkelte elev til å gå videre med en klage på en privatskole dersom det ikke oppnås enighet mellom partene i første omgang. Selv om vi oppfatter det slik at skoler som er underlagt særskilt utdanningslov blir kvalitetssikret i langt større grad enn skoler som faller utenom lovverket, har elevene svært få

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
Finnmark
Troms

Postadresse:
Pb. 1068
9261 Tromsø

Besøksadresse:
Sjøgata 2
Tromsø

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

tromso@
forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Telefaks:
77 67 10 88

muligheter til å få gjennomslag for individuelle rettigheter om skolekontrakten ikke oppfylles. I praksis må en student gå til sivilt søksmål mot skolen hvis en ikke kommer til enighet med skolen, noe som skjer på egen risiko. Det er rimelig å tro at de fleste finner den økonomiske risikoen for stor til at de bringer saken inn for tingretten. Vi har sett enkeltteksempler på klasser som har gått til sivilt søksmål mot skolen på grunn av dårlig undervisning, men etter det vi har fått brakt i erfaring, har sakene endt uten at de har fått medhold i sine krav, eller at det er inngått forlik mellom partene.

Forbrukerrådet ser et klart behov for at det etableres en utenomrettslig klageordning på privatskoleområdet. Det kan sikre en nøytral behandling av klager, noe som innebærer lavere risiko for den enkelte elev.

Ovennevnte gir en kort oversikt over Forbrukerrådets engasjement og syn innenfor privatskoleområdet, og vi ser positivt på at departementet tar det med seg videre i arbeidet med loven.

I det følgende vil vi kommentere enkelte av høringsnotatets konkrete endringsforslag

Til forslaget punkter

Til § 1 "Lovens formål og virkeområde"

Forbrukerrådet bifaller departementets forslag til endring av formålsparagrafen, slik at de tre sentrale formål med loven uttrykkelig angis i bestemmelsen:

- Hva slags utdanning loven skal legge til rette for
- At studenter ved disse utdanningene skal ha tilfredsstillende vilkår
- At loven skal sikre god kvalitet ved disse utdanningene

Forbrukerrådet ser det som svært positivt at det foretas endringer i lovgivningen med hensikt å rydde opp i bruk av betegnelsen "Fagskole". Det faktum at utdanninger på ulike nivå hittil har kunne vært omtalt som fagskole, har gjort det vanskelig for utdanningsøkende å orientere seg og bygge opp gode utdanningsløp. Presiseringen av at fagskoleutdanningen er korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, med omfang mellom et halvt og to år, er viktig i så henseende.

Til § 2 "Godkjenning"

Forbrukerrådet er enig i at det stilles krav om tilfredsstillende systemer for kvalitetssikring til tilbydere som får godkjenning som fagskoleutdanning eller godkjenning som tilbyder.

Det foreslås at departementet kan fastsette forskrift for interne systemer for kvalitetssikring. Forbrukerrådet ser det som viktig at det fastsettes forskrift for tilfredsstillende systemer for kvalitetssikring og at denne forskriften også bør inneholde krav til rutiner for klagesaksbehandling utover enkeltvedtak fra skolen sin side.

Vi ønsker at det stilles krav til skolen når det gjelder klager utover enkeltvedtak. Slik Forbrukerrådet ser det, har en elev eller student lite forutsigbarhet mht hvordan en klage på eksempelvis dårlig kvalitet i undervisninger håndteres fra skolens side. Hvis en ikke kommer til enighet med skolen, vil det i de fleste tilfeller være de sivile domstoler som er det eneste tvisteløsningsorgan. Å fremme en klagesak på dårlig kvalitet i undervisningen til de sivile domstoler, vil for de fleste elever og studenter innebære en altfor stor personlig og økonomisk risiko til at det lar seg gjennomføre. Av den grunn ser vi et klart behov for at det i et kvalitetssikringssystem må inngå retningslinjer for håndtering av klager, samt krav om å være tilsluttet en nøytral klageordning som kan vurdere saken hvis partene ikke kommer til enighet.

Til § 3 Organisering og ledelse

Forbrukerrådet ser seg enige i at ansvaret for godkjent fagskoleutdanning må plasseres og organiseres på en tydelig måte. Dette både av hensyn til tilsyn med virksomheten og studentenes behov for å vite hvem som har det øverste ansvaret. Vi ser også behov for at

kravet om et oppnevnt ansvarlig styre og krav om studenter og ansattes rett til representasjon bør gjelde både offentlige og private fagskoleutdanninger.

§ 9 Om egenbetaling

Forbrukerrådet bifaller departementets forslag om å innføre en bestemmelse som regulerer adgangen til å ta egenbetaling, slik nåværende fagskolelov ikke har. Det vil være naturlig å følge de samme prinsippene for egenbetaling som fremgår i lov om universiteter og høyskoler. Vi ser at det vil være nyttig å forskriftshjemle tilbyders adgang til å ta egenbetaling fra studenter og om adgangen til å kreve inn andre utgifter knyttet til studiene.

Forbrukerrådet har motatt en rekke henvendelser knyttet til endring i pris i løpet av et utdanningsløp, samt krav om tilleggsbetaling ut over den opprinnelige fastsatte egenbetalingen, og ser et klart behov for strengere regulering av dette.

§ 10 Beskyttelse av betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole - Registrering i Enhetsregisteret

Forbrukerrådet ser det som helt riktig å beskytte betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole. Det vil være en forutsetning at dette krav stilles for å sikre at studenten er trygg på hvilken utdanning som tilbys fra det aktuelle lærestedet, at skolen har tilfredsstillende studentvilkår, samt at utdanningen er underlagt en tilsynsordning for kvalitet i utdanningen.

Dersom departementet ønsker mer informasjon om vårt arbeid innenfor privatskolemarkedet, kontakt gjerne undertegnede på telefon 91 80 62 82, eller e-post: helene.falch@forbrukerradet.no.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

(Sign)
Helene Falch
regionsjef